

K NAROZENÍ
PANNY MARIE

NAPSAL

JAKUB DEML

KNĚZ CÍRKVE ŘÍMSKOKATOLICKÉ

VYŠLO

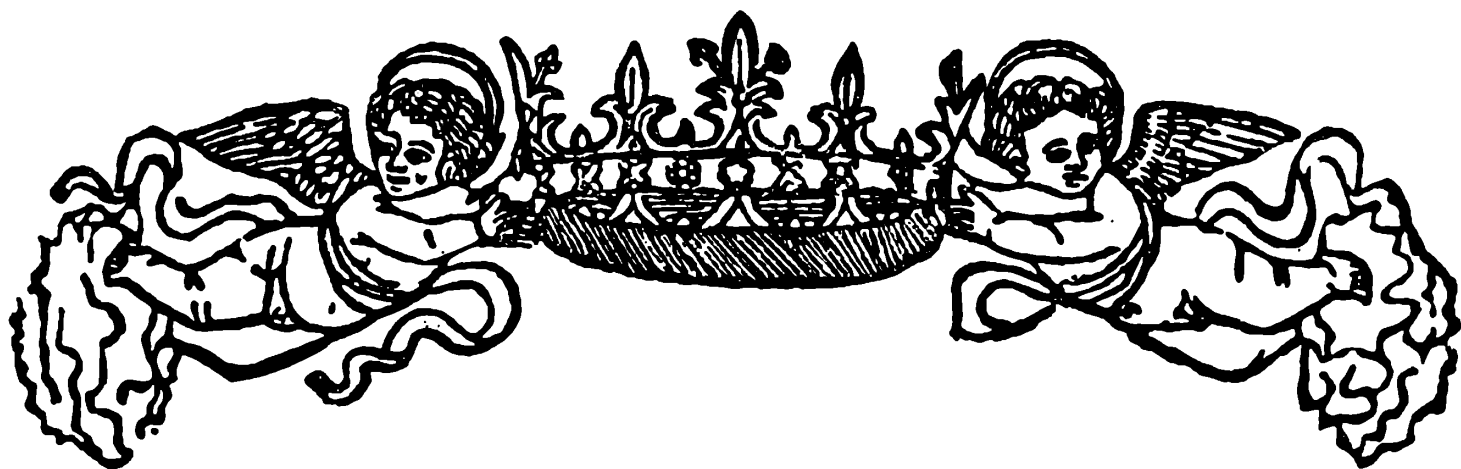
V DOMINIKÁNSKÉ EDICI KRYSTALU

K NOVÉMU ROKU MCMXLII

V OLOMOUCI

Panna Maria Tasovská

K NAROZENÍ
PANNY MARIE

NAPSAL JAKUB DEML

MCMXLII

DOMINIKÁNSKÁ EDICE KRYSTAL
OLOMOUC

RAMENY ŽIVOTA NA TÉTO ZEMI, tak jako počátky kosmu zastřeny jsou tajemstvím. Druhdy se věřilo, že se každý člověk rodí pod jistou hvězdou a co je komu souzeno, že tomu neujde. V pohádkách nad kočičkou dítěte stály sudičky a určovaly novorozenci nejen délku, nýbrž i způsob života. Bylo to vždy proroctví do minulosti, byl to výplod poesie, která tak ráda čas a jeho události ztělesňuje, tvoří z nich nové obrazy a staví je do nových perspektiv. Takové poznání stačilo dětem a primitivním národům. Život je nesmírně složitější a nevýslovně závažnější.

Dnešní evangelium nám vypočítává obšírný rodokmen Panny Marie až do sv. „JOSEFA, MUŽE MARIE, Z NÍŽTO SE NARODIL JEŽÍŠ, JENŽ SLOVE KRISTUS“. Čtyřicet těchto jmen není jenom výpočtem, nýbrž zároveň historií. Jsou to mílníky na cestě dlouhými staletími, tito předkové Marie sami tvoří cestu z pravěkých pouští a neznámými krajinami až k tomu, který řekl: „Já jsem cesta.“

Oni věděli, proč žijí, oni věděli, kam jdou, neboť věřili. Sami si život nedali, ale zařídili si jej podle Boha. „BYLOŤ SVĚTLO PRAVÉ, KTERÉ OSVĚCUJE KAŽDÉHO ČLOVĚKA, PŘÍCHÁZEJÍCÍHO NA TENTO SVĚT“ (Jan 1, 9). Platí-li to o každém, jak hluboce a široce a silně to platí o předcích svaté Panny! A jak teprve o Ní samé, která byla lampou i olejem, nositelkou i živitelkou tohoto Světla! Bylo Světlo pravé, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Nikdo není z tohoto světla vyloučen, nikomu nebylo odepřeno, nikdo nemá výmluvy, nikdo nemůže říci: Já za to nemohu! Leda bys obviňoval svého otce nebo někoho ze svých předků. Nebo někoho ze svých současníků. To však

se netýká podstaty věci, to není řešení, neboť kdyby ten Fares a Esron a Obed a Joram a Eliud ukazovali na jiné a neřídili se Světlem, které bylo dáno jim, a kdyby byli poslouchali osudu a sami žádného netvořili, byli by vypadli z řady těch, kteří na zemi připravovali a životem svým zvěstovali příchod Spravedlivého.

Milosrdenství, soucit a láska není všechno. Kdo čteš, rozuměj! Slovo Kristovo: „HLEDEJTE NEJPRVE KRÁLOVSTVÍ BOŽÍHO A SPRAVEDLNOSTI JEHO A VŠECKO OSTATNÍ BUDE VÁM PŘIDÁNO.“ Důraz se tu klade na SPRAVEDLNOST. Láska je nemožná bez spravedlnosti, také soucit a milosrdenství není možné bez spravedlnosti. Neboť spravedlnost předpokládá zákon, ona do celé větrné růže volá a křičí po zákonu, tak jak po něm volá „Světlo pravé, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět“. Bez řádu a pravidel není vědy, bez kázně a poddanosti nelze si představit občana, bez dogmatu náboženství, a radost a život bez pravdy věčné, bez Krista, jenž sám je tím královstvím Božím, neboť skrze Něho a pro Něho všechny bytosti a světy učiněny jsou.

Hrabata Mitrovští mají prý ve svém znaku heslo: *Aeternus quia purus*. Věčný, protože čistý. Není to nepravda, neboť toto heslo možno čísti i ve znaku Panny Marie, a Sibylly, vestálky a theosofové také se ho dovolávají, ale to není pravda všechna. Svatá Církev má v litaniích pro Pannu Marii sedm a čtyřicet invokací, čili oslovení, a mezi nimi: Matko nejčistší, Matko nejčistotnější, Matko neporušená, Matko neposkvrněná, Královno panen a Královno bez poskvrny hříchu prvotného počatá – ale nezapomínejme, že v těchto vzýváních je také Věž ze slonové kosti a Panna Mocná, Panna nejmoudřejší a Stolice Moudrosti a Královna proroků, apoštolů, mučedníků, vyznavačů a ZRCADLO SPRAVEDLNOSTI. *Speculum justitiae spectaculum facta est Deo et angelis et hominibus* – Zrcadlo spravedlnosti učiněna jest podívanou Bohu i andělům i lidem.

Chléb má kůrku, tělo kosti, křesťanství spravedlnost. Zrcadlo Spravedlnosti Nejvyšší, Panna Maria konala spravedlnost už svou přítomností, svým přečistým a přesilným Srdcem, i kdyby to bylo nevím v jaké tmě, nikdo

se této přítomnosti, tomuto stánku Všudy-přítomnosti, nemohl vyhnout ani myslí, ani smysly: před tímto obličejem, před těmato očima, před touto postavou, před tímto zrcadlením Nejvyššího příroda úctou a radostí tajila dech, cítíc blízkost Ráje, a člověk musel se vděčně vzdát, anebo jako Jidáš vzít si život, leč by se bylo toto Zrcadlo zastřelo neproniknutelným mrakem milosrdenství, světlem nepřístupným, jak se stalo na Velký pátek..

Nikdo z dcer a synů Eviných neuposlechl jako Maria slova: BUĎTEŽ BEDRA VAŠE PŘEPÁSÁNA A SVÍCE HOŘÍCÍ V RUKOU VAŠICH (Luk. 12, 35). Co jsou ty svíce hořící v rukou? To jsou skutky spravedlnosti, a každý takový skutek je soud, zahání tmu a dává průchod světlu, září, svítí, hřeje..

Advent znamená příchod. A jak zní jeho vstup čili introit? Slyšme: Rorate coeli desuper et nubes pluant justum. Rosu dejte, nebesa, shůry a oblakové, deštěte SPRAVEDLIVÉHO.

Otevřme biblickou konkordanci, čtěme bibli a které slovo tam najdeme nejčastěji, anebo jaké nejvyšší významání má a zná Duch svatý? SPRAVEDLNOST. Noe, svatý Josef i Si-

meon mají v Písmě svatém titul SPRAVEDLIVÍ. Ale nejčastěji se dává v Knize knih tento přívlastek samému Bohu. OS JUSTI MEDITABITUR SAPIENTIAM, ET LINGUA EJUS LOQUETUR JUDICIUM (Ps. 36, 30); ústa Spravedlivého rozjímají budou Moudrost, a Jazyk jeho bude mluvit soud: není-liž v těchto slovech Žalmu všechen život nejsvětější Trojice? Spravedlnost, daleko a mnohem více než láska, je vlastností Boží. Kdyby tomu bylo jinak, nebylo by žádné řeči o Posledním soudu. Známe my křesťané ovšem i soud soukromý. Každý člověk bude souzen zvlášť, ale potom, to jest nakonec, všichni pohromadě. Každý člověk přichází na svět sám a zrovna tak se světa odchází.

Panna Maria nepřichází na svět sama, už ten bílý obláček na hoře Karmel po ní žíznil a mízou její rosy byl nakojen, všichni patriarchové a proroci Jí na cestu stelou své nejvyšší pohledy, svá nejhlubší mlčení v horách a pouštích, své kobylinky a med lesních včel a roucha z velbloudí srsti a řemeny pobité uvnitř ostrými hřeby a špičaté kameny i střepy rozbitých sklenic, které jim sloužily za

lůžka a za polštáře, a blažené úsměvy, které říkaly: Svatá Panno, toto všechno je málo a nic, čiré a nicotné nic za tvou spravedlnost! My že konáme něco velikého a zvláštního? Co by se potom muselo říci o Tobě, Královno andělů? Vymyslili, vyrozjímali, vyzpívali, vyšeptali a vyřkli jsme o Tobě a k Tobě na tisíce titulů a ukojili svého ducha, svou paměť, svou vděčnost a svůj rozum, radost a veselost svou, mysleli jsme, my bláhoví, že na to stačíme, že se v tvých chválách přemůžeme a překonáme, ale skládáme všechny tyto zbraně, podrobujeme a vzdáváme se, neboť Ty, Maria, jsi nevyčerpatelná, nepoděkovatelná, neoslavitelná a nevyslovitelná.

V knize Panaretos čteme: „Synu, až budeš přistupovati k službě Boží, stůj v spravedlnosti a bázni a připrav duši svou na pokušení.“ A podle téže knihy Panna Maria byla ustanovena k službě Boží od věčnosti a od pradávna, prve než země učiněna byla a dřív než byly propasti a než studnice vyprýštily a než hory ve veliké tíži stanuly, před pahrbky, než byl Bůh učinil zemi a řeky a stěžeje okrsku zemského. K službě Boží byla usta-

novena a Ona ji přijala. Také Lucifer a andělé jeho byli ustanoveni ke službě Boží a oni ji nepřijali. Přijali, ale zradili a zavrhli. Mohli mu sloužit v synovské důvěrnosti a svobodné radosti. Takto však mu slouží v bezmezném smutku a jako vzteklí psi v zuřivém a všeho světla zbaveném zoufalství. Takový jest úděl nespravedlnosti a inteligencí od Nejvyšší Spravedlnosti odvrácených a odpadlých.

Hned svým narozením Panna Maria odpovídá Bohu a světu: „Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého!“

Hned svým narozením Ona přistupuje ke službě Boží, stojí v spravedlnosti a bázni a připravuje duši svou na pokušení, to jest na všechno, co ji očekává na tomto světě, ať je to jakékoliv.

Říká Otokar Březina: „Jediná pýcha závratí nezná, bojte se pýchy, ó bratři!“ Bála se pýchy Maria, neznala její závratí, nezažila žádného pokušení, neokusila jako Eva jablka hadova. Ona hned svým narozením stála ve spravedlnosti a bázni, ale tato bázeň nebyla strachem, jaký známe my lidé hříšní; bázeň Panny Marie byla dokonalá láska, která nemá

čeho litovat, leda toho, že Spravedlnost je tak nepochopená, zneužívaná a zneuctívána. Spravedlnost je totožná s láskou, jenže nikoli v jazyce tohoto světa, kde se láska zaměňuje mazlením, takže každý, kdo zrovna nehladí, nelíbe a neobjímá a nedává k dispozici svůj sklep a špižírnu a bankovní konto, je považován za surovce, a v očích tohoto světa třikráte běda tomu, kdo soudí a trestá!

Tak tomu nerozuměla, takto nesoudila Panna Maria. Také Jí, ba především Jí se týkají slova: „Ústa spravedlivého rozjímají budou moudrost, a jazyk jeho mluvití bude soud.“ Všechny střely a všechny rány spravedlnosti od počátku až do konce světa Ona strhla na Sebe – tak velice nás miluje, že Její rty blednou zsinalostí našeho Vykupitele, Její líce rozpaluje nach poličků, které třesknou o Jeho Tvář, a hřeby Ukřižování pronikají Jejími dlaněmi a nohou, která na věky rozšlápne hlavu Hada; proto odpovídá Andělu: „ECCE ANCILLA DOMINI, Ejhle, já dívka Páně!“ Ale proto také Ona, odevždy a dovždy Žena statečná, „RIDEBIT IN DIE NOVISSIMO – smáti se bude v den nejposlednější“ (Přisl. 31, 25).

Spravedlnost Boží převyšuje každý lidský důvtip a rozum, ale možno v ní stát, tak jako stojíme v slunečním světle, ač jeho zdroj je tak daleko a tak vysoko nad námi. Jedna jediná výjimka se stala na tomto světě a v celém vesmíru: MULIER AMICTA SOLE ET LUNA SUB PEDIBUS EJUS, žena oděná sluncem a měsíc pod jejíma nohama. Všechno, co začíná a roste, všechno, co roste a zraje a zase zaniká, všechno, co přichází a odchází, všechno, co se mění, všechna rada, všechna poslušnost i rekovnost, také všechno vědění a umění, všechna radost a síla pod nohama tvýma, Maria!

DOMINIKÁNSKÁ EDICE KRYSTAL
svazek 60.

—

JAKUB DEML

K NAROZENÍ PANNY MARIE

Obrázek proti titulu podle originálu
Madony Tasovské reprodukovala
Česká grafická Unie v Praze.
K Novému roku 1942 vytiskl
Jan Mucha ve Velkém Meziříčí